

1975 OKT 27

A kultúra őrhelyein

Belesimul a tájba, a csepeli Királyerdő dímbe-dombo világába. Az első benyomásunk, hogy a tervezők és az építész, Csizmadia Nándorné, jó munkát végeztek. Igaz, a környék lakosai vagy tíz esztendőtt vártak e beruházás elkészültére. De nemcsak vártak, mert maguk is, miként a XXI. kerület más részeiből, jelentős társadalmi munkát is elvégeztek. Az új művelődési ház ilyen módon társadalmi összefogással tehát — szokatlan gyorsasággal épült fel, alig másfél év alatt. Az avatóünnepséget a XI. pártkongresszus tiszteletére tartották, meghozzá hiteles alkalomszerűséggel, hiszen az új intézmény annak a társadalmi akarata a megnyilvánulása, amit megtestesít a közművelődési határozat. Rideg Sándor nevét vették fel a ház nevéül, az avatók emlékeztetve arra, hogy a proletár író a felszabadulás utáni időszakban itt dolgozott a csepeli Szabadkötőben, mint üzemi bizottsági elnök.

Tegyük most már egy rövid sétát, kalauzunk Kiss Pál István népművelő. Az új művelődési ház özszerülete 3600 négyzetméter. A moztterme 310 személyes, hűtött és fűthető nézőterével. Itt nagyobb társadalmi ünnepségeket, összejöveteleket is lebonyolítanak, egyébként a FOMO működteti. A könyvtár — a Szabó Ervin hálózat 30. számú fiókja — 80 ezer kötetre tervezett, s máris a félsszáz ezer kötetnél tart. Az elődje mostoha körülmények közt működött, itt minden megfelel a korszerűségnek. Az olvasóterme mellett ifjúsági olvasótermet is nyitott a fiatalabbaknak, akik itt könnyűszerrel hozzájutnak az iskolai tananyagban előírt irodalomhoz. Lemeztár is található itt, s hamarosán megkezdí működését

a sztereolemezjátszó-részleg, fülhallgatókkal, hogy akik hallgatják, ne zavarják a többieket. A könyvek szabad polcon kínálják magukat, így könnyű az áttekintésük.

Lépünk be a kamaraterembe, amely ugyancsak 300 személyes, akár a moztterem. Itt kapnak otthont a kiállítások, a zenei rendezvények s más események. Ide járnak a nyugdíjasok is, csakúgy, mint az ifjúsági klub tagjai, persze eltérő időpontokban. Nyolc klubhelyiség egészíti ki az eddig felsoroltakat, nem is szólva a büféről, ahol ülve is fogaszthatnak frissítő italokat, szendvicseket a ház vendégei s a látogatók.

A jelenleg 22 tagú képzőművészeti szakkör életét Birkás Akos fiatal festőművész irányítja, vezetí, aki máris jó pedagógus hírében is áll. Hamarosan a kisplasztikai szakkör is megkezdí tevékenységét, s akad érdeklődő szép számmal. A Népművészeti Intézet szárnyai alatt működik a kézműves szabadiskola is. Népi szövést gyűkény szövést, bőrdíszművességet és — régi hagyományok feltámasztására — fazekas- és fagaragó kört is létrehoznak. Megannyi hasznos lehetőség, területe ez az esztétikai izlésformálásnak, az aktív és személyiséget alakító, formáló időtöltésnek!

Érdeklődést kelt az Irodalmi Színpad programja is. Egy olyan sorozatot terveznek, amelynek keretében fellépnek az ország más részeiből ide látogató amatőr színjátszó együttesek. A színpad egyébként a 100% együttes nevet

vette fel, ezzel is példázva a pártos elkötelezettséget, a hatadó mozgalmi hagyományok számontartását.

Felolvasásokat is terveznek, elsőül Tamási Aron novelláiból, de sor kerül a névadó Rideg Sándor „Indul a bakterház” c. szatirikus írására is. A felolvasásokat a nyugdíjasok kérték, de mert nyitott lesz az esemény, bárki meghallgathatja. Ugyanitt ismeretterjesztő előadásokat is tartanak, sőt népdalokat is tanítanak, egy népművész énekes vezetésével. A nagy öregek c. sorozatban bemutatják azokat a kimagasló személyiségeket, akik a természet ajándéka-ként alkotóképességük csúcsponztját éppen az idős korukban érték el. Goethéról szól az első előadás.

A klubélethez sorolhatók a zenekarok bemutatkozásai. Komoly zenei — melyik nem komolyzenei? — lemezek hallgatását is lehetővé teszik. Mindezek csak ízelítőül szolgálnak a ház programjából. Szólni kell arról is, hogy a könyvtár kérdőíveket bocsátott ki, a helybeli lakosság izlésvilágának felmérésére. A népművelési program egésze arra is irányul, hogy a királyerdei lakosság itt jól érezze magát s szívesen nyisson be. Azelőtt a dilemma előtt álltak a tervezés időszakában, hogy vajon a hagyományos népművelési formákat honosítsák-e meg az új intézményben, vagy az újabb utak keresésére lépjenek. Igen helyesen a „megörízve meghaladni” elv dialektikájának megfelelően jártak el. A XXI. kerületben egyébként összevonták a népművelési munka írá-

nyítását, Bálinth Lelkel igazgató vezetésével. A csillagtelepi Radnóti Miklós Művelődési Ház a másik nagyobb hasonló intézménye a kerületnek, míg a Csepeli Munkásotthonnal is kapcsolatot teremtettek. Ez a nagy acél- és fémművek kulturális intézménye.

Mindezek a tapasztalatcsere is lehetőséget kínálnak, s élnek is vele. Ami mostanában a művelődési és ifjúsági ház legfontosabb eseményének ígérkezik, ez a szocialista szerződés, amelyet a XXI. kerületi KISZ-bizottsággal kötnek. Nem kevesebbről van szó, mint arról hogy a KISZ-fiatalok közreműködésével még tartalmasabb ifjúsági klubéletet kívánnak teremteni. Máris sokat várnak e lépéstől, várják mindennekelőtt a ház forgalmának további fellendülését.

Királyerdő mintegy huszonhétezer lakossága a többségükben kertes családi házban lakik. Életformájuk, mindennapi életük is kötődik ehhez. A kisállattenyésztés és a kis kertek létrehozása, ápolása, a hobbyk, a kézügyességet kívánó tevékenységek ezért is népszerűek. A programot ez irányba is kibővítik. S teref adnak a művelődést gyarapító gyűjtőszervevényeknek, A közművelődési elképzelések így kapnak összhangot azzal a törekvéssel, hogy elősegítsék az életforma korszerűsödését. Az emberek művelését ott kell kezdeni — ahol ök abbagyják.

(hajtun)